

Възниква в.г. № 14/2025г.
Определен съд - докт. д-р
съдник Сашо Петров
В.М. 2025г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Ех. № 600 КД

Дата 30.10.25г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

ОТ

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ 51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

за установяване на противоконституционност

- на изменението на чл. 8 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“
- на отмяната на чл. 7 ал. 2 т. 5 на Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност прието от Народното събрание на 02.10.2025 г., обнародвано в бр.№ 90 от 28 Октомври 2025г. на Държавен вестник

Същите противоречат на:

- член 8 от Конституцията на Република България, постановяващ принципа на разделение на властите;
- член 92 ал. 1 от Конституцията на Република България, който постановява принципа, че Президентът е държавен глава, олицетворяващ единството на нацията;
- член 98, алинея 7 от Конституцията на Република България, който постановява принципа назначаване и освобождава от длъжност и други държавни служители, определени със закон от Президента;
- член 100 от Конституцията на Република България, който постановява принципа на ръководна роля на Президента по отношение на въпроси, касаещи националната сигурност.

Основание: Чл. 149 ал.1 т.2, вр. с чл.150, ал.1 пр.1-во от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На 02.10.2025 г. на заседание на Народното събрание бе приет Законопроект за изменение на ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ "НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ", Обн. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.94 от 31 Октомври 2008г., изм. ДВ. бр.22 от 24 Март 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.16 от 26 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.80 от 12 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 10 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.9 от 28 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2011г., доп. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.52 от 14 Юни 2013г., изм. ДВ. бр.65 от 23 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.71 от 13 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 31 Март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2016г., изм. ДВ. бр.101 от 20 Декември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 27 Декември 2016г., доп. ДВ. бр.105 от 30 Декември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г., изм. ДВ. бр.27 от 27 Март 2018г., доп. ДВ. бр.55 от 3 Юли 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.56 от 6 Юли 2018г., изм. ДВ. бр.88 от 23 Октомври 2018г., доп. ДВ. бр.7 от 22 Януари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., доп. ДВ. бр.94 от 29 Ноември 2019г., изм. ДВ. бр.99 от 17 Декември 2019г., доп. ДВ. бр.51 от 5 Юни 2020г., изм. ДВ. бр.67 от 4 Август 2023г., изм. ДВ. бр.84 от 6 Октомври 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.18 от 1 Март 2024г., изм. ДВ. бр.70 от 20 Август 2024г., изм. ДВ. бр.49 от 17 Юни 2025г., изм. ДВ. бр.61 от 29 Юли 2025г., изм. ДВ. бр.90 от 28 Октомври 2025г.

с който се реши:

1 §.В чл. 8 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „назначава с указ на президента на републиката” се заменят с „избира с решение на Народното събрание“.

2. В ал. 2 думата „двама” се заменя с думата „трима”.

3. В ал. 5 думите „указ на президента на републиката” се заменят с „решение на Народното събрание“.

4. В ал. 6 думите „президента на републиката с указ да назначи” се заменят с „Народното събрание с решение да избере”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§2. В Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г.; изм. и доп. бр. 94 от 2018 г.; бр. 69 от 2020 г. и бр. 15 от 2022 г.) в чл. 7, ал. 2 точка 5 се отменя.

С УКАЗ №117 от 14-ти октомври 2025 г. на основание чл. 101 ал. 1 КРБ Президентът върна за ново обсъждане в Народно събрание Закона за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, приет на 2 октомври 2025 г.

На 23.10.2025 г. Народното събрание отхвърли наложеното вето на държавния глава.

Законопроектът за изменение на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" със сигнатура 51-554-01-160 бе внесен от вносителите народните представители от ПГ на ИТН, БСП и ГЕРБ АЛЕКСАНДЪР ВИКТОРОВ РАШЕВ; СТАНИСЛАВ СВЕТОЗАРОВ БАЛАБАНОВ; ДРАГОМИР ВЕЛКОВ СТОЙНЕВ; МАЯ ЙОРДАНОВА ДИМИТРОВА; ИЛИЯН СЛАВЕЙКОВ ЙОНЧЕВ; МАНОИЛ МИНЧЕВ МАНЕВ; ХРИСТО БОГОМИЛОВ ТЕРЗИЙСКИ. Председателят на Народното събрание Наталия Киселова в противоречие с процедурните правила погрешно разпредели цитирания законопроект на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред, чийто председател е народният представител от ПГ на ГЕРБ Маноил Минчев Манев, а не на ресорната Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения, председателствана за периода 01 септември - 31 декември 2025 г. на ротационен принцип съгл. чл. 21 ал. 6 от ПОДНС от народният представител от ПГ Възраждане Златан Златанов.

На основание чл. 71 ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание е постъпило възражение от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения Златан Златанов до председателя на Народното събрание Наталия Киселова с искане Законопроекта да се

разпредели да председателстваната от него комисия като водеща, но това искане бе оставено без уважение.

Без събрани становища по внесения законопроект, същият бе разгледан на заседание на Комисията по вътрешен ред и сигурност още на 25-ти септември 2025 г. и разгледан на пленарно заседание в Народно събрание на 2-ри октомври 2025г. без да е събрана съответната информация за различните гледни точки в обществото, за да се проведе един пълноценен дебат.

Приетият на 20 декември 2007 г. Закон за Държавна агенция „Национална сигурност“ първоначално бе приет при условията на споделена компетентност между държавния глава и правителството, отчитайки факта, че Агенцията е специализиран орган към Министерския съвет за изпълнение на политиката по защита на националната сигурност.

Вменените със Закон Държавна агенция "Национална сигурност" извършва дейности за защита на националната сигурност от посегателства, насочени срещу националните интереси, независимостта и суверенитета на Република България, териториалната цялост, основните права и свободи на гражданите, демократичното функциониране на държавата и гражданските институции и установения в страната конституционен ред, свързани с разузнаване в полза на чужди сили; опасност за суверенитета, териториалната цялост на държавата и единството на нацията; противоконституционна дейност; прилагане на сила или използване на общоопасни средства с политическа цел; опасност за икономическата и финансовата сигурност на държавата; опасност за екологичната сигурност на държавата; нарушаване функционирането на Националната система за защита на класифицираната информация; застрашаване сигурността на стратегически за страната обекти и дейности; деструктивно въздействие върху комуникационни и информационни системи; международен тероризъм и екстремизъм, както и финансирането им; международна търговия с оръжия и изделия или технологии с двойна употреба, както и производство, съхранение, разпространение и използване на оръжия за масово унищожение; дейности на групи и лица, подпомагащи чужди служби, терористични или екстремистки организации; миграционни процеси. Държавна агенция "Национална сигурност" самостоятелно или съвместно с други държавни органи извършва контраразузнавателна дейност за наблюдение, разкриване, противодействие, предотвратяване и пресичане на замислени, подготвяни или осъществявани посегателства срещу националната сигурност, включително в Министерството на

отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, осъществявайки информационно-аналитична, прогностична, контролна, координационна и методическа дейност със собствена и на други държавни органи информация от значение за националната сигурност, самостоятелно или съвместно с други специализирани органи, Агенцията осигурява контраразузнавателна защита на стратегически за страната обекти и дейности. Същевременно агенцията получава, съхранява, проучва, анализира и разкрива информация, получена при условията и по реда на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Фигурата на председателя на Агенцията е от изключително обществено и общодържавно значение. Той организира, ръководи и контролира дейността на Агенцията; представлява Агенцията; утвърждава длъжностното разписание на длъжностите в администрацията на Агенцията и длъжностните характеристики на служителите в нея; създава и закрива структурни звена в рамките на утвърдения бюджет и числен състав; предлага проекта на годишен бюджет на Агенцията; изпълнява и отчита бюджета на Агенцията; ръководи управлението на човешките ресурси; отговаря за управлението на предоставените на Агенцията имоти; утвърждава Етичен кодекс за поведение на държавните служители в Държавна агенция "Национална сигурност"; осъществява сътрудничество със сродни служби на други държави и с международни организации.

От същия характер е и важността на неговите до момента двама (а съгласно оспорваните от нас разпоредби вече трима) заместници, които помагат на председателя на ДАНС при изпълнение на неговите функции като техните правомощия са определени с писмена заповед на председателя на Агенцията.

С оспорваното от нас решение на Народното събрание на Република България е нарушен принципа на разделение на властите, заложен в чл.8 от Конституцията на Република България. Налице е пряка намеса от страна на законодателната власт в правомощията на Президента. Въпросното решение е прието от Народното събрание при висящо положение на и.ф. Председател на Държавна агенция "Национална сигурност" Деньо Денев след изричен отказ на ПРЕЗИДЕНТА да назначи същия, чиято кандидатура е предложена от Министерски съвет. Съгласно чл. 92 ал.1 от КРБ, Президентът е държавен глава и олицетворява единството на нацията, представлявайки Република България в международните отношения. Съгл. чл. 100 от КРБ, Президентът е върховен главнокомандващ на въоръжените сили на Република България, назначава и

освобождава висшия команден състав на въоръжените сили и удостоява с висши военни звания по предложение на Министерския съвет, има право да обяви обща или частична мобилизация по предложение на Министерския съвет в съответствие със Закона с право да обявява положение на война при въоръжено нападение срещу страната или при необходимост от неотложно изпълнение на международни задължения, военно или друго извънредно положение, когато Народното събрание не заседава. Според разпоредбите на ал. 3 от разпоредбите на същия член, Президентът възглавява Консултативния съвет за национална сигурност.

Държавна агенция "Национална сигурност" от своя страна е специализиран орган към Министерския съвет за изпълнение на политиката по защита на националната сигурност. До приемането на оспорваните от нас изменения в закона съгласно чл. 8 ал. 1, Агенцията се ръководи от председател, който се назначава с указ на президента на Републиката по предложение на Министерския съвет за срок 5 години. Философията на тази разпоредба е в баланса на властите (законодателна, изпълнителна и съдебна) олицетворяван от институцията на Президента. С приетото изменение на Закона се създават опасни за националната сигурност предпоставки изборът на председател на Агенцията да е предмет на нечистоплътни задкулисни политически сделки, включително и при условията на враждебни на българските интереси външни геополитически фактори с влияние върху парламентарни политически субекти, особено при фрагментиране на парламентарното

Реализацията на кандидатура, плод на задкулисни политически договорки е в директно противоречие на чл. 3. (1) т.6 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" съгласно, който същата *„изпълнява своята дейност въз основа на принципа на политически неутралитет“* като по закон държавните служители в Агенцията не могат да изпълняват друга държавна служба.

От своя страна служителите на Агенцията *не могат да членуват в политически партии или коалиции или в организации с политически цели, да извършват политическа дейност, както и да предприемат други действия по служба, с които се нарушава политическият им неутралитет* - чл. 45. (1) от Закона.

Съгласно чл. 56. (1) от цитирания закон служителите в Агенцията при постъпване на служба подават декларации *за политически неутралитет* и за имуществото и доходите си. Това е така защото съгл. чл. 50 ал.3 т.6 от закона е налична *„несъвместимост със службата в Агенцията е налице,*

когато държавните служители са избрани на изборни длъжности, **за които са издигнати от политически партии или коалиции**". С приетото изменение за избор на председател от Народното събрание всъщност се допуска политизация на визираната длъжност.

Non sense от конституционна гледна точка е вмешателството на НС в оперативната дейност на Президента, който е обединител на нацията и който заедно с орган на изпълнителната власт в лицето на Министерски съвет в състояние на **споделена компетентност** определяха председател на Агенцията като с приетите изменения се дерогират и разпоредбите на чл. 105 и чл. 114 КРБ, съгл. които Министерският съвет ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и законите като в тази връзка въз основа и в изпълнение на законите, а съгл. чл. 2 ал.1 от закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ **„същата е специализиран орган към Министерския съвет за изпълнение на политиката по защита на националната сигурност“**.

В светлината на принципа на разделението на властите, същите трябва да се разглеждат не като дейности на държавни органи, а като правомощия. Държавният апарат като субект на властта действа като представител на суверена. Има държавни органи, които осъществяват властта на суверена пряко по негова делегация. Те са представителни органи. Има и държавни органи, които действат по служба. Те не са представителни. Първите осъществяват власт, те са власти. Вторите не са. Те осъществяват само функции.

В този ред на мисли Конституцията на Република България ясно очертава правомощията на Народно събрание, Президент и Министерски съвет, част от които са и ръководството, и осъществяването на вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и Законите. Това е установено от заложените в Конституцията принципи за взаимоотношения между отделните власти и между установените в Конституцията органи, като се гарантират дейността и зачитането им като носители на определена компетентност, която им е предоставена именно от Конституцията. В тази насока парламентарното управление установява сътрудничество и взаимодействие между законодателната и изпълнителната власт, а намесата на Народното събрание в дейностите на изпълнителната власт е регламентирана и ограничена от Конституцията, за да се гарантира независимост при осъществяване на публичната власт от страна на изпълнителната – каквато е и непротиворечивата практика на

Конституционния съд (Решение No.6/1993г.; Решение No.1/1999г.; Решение No.15/1999г. и др.).

С атакуваното от нас решение, се извършва дерогиране на въпросните правомощия от страна на Президент и Министерски съвет и изземване на власт и оперативни управленски функции. И то именно такива, каквито не са му предоставени по Конституцията на Република България. Така с решение на Народното събрание се нарушава конституционно установеният баланс между трите власти и се пренебрегва Конституцията, което е нарушение на принципа на правовата държава, зaleгнал в член 4, ал.1, както и принципа за върховенство на Конституцията, зaleгнал в член 5, ал.1 от нея. Конституционно нетърпимо е Народното събрание самоволно да взема решения, които не са в рамките на неговите конституционни правомощия.

В мотивите към решение No.1/2005г. Конституционният съд посочва, че „правова държава“ означава упражняване на държавна власт на основата на Конституцията, в рамките на законите, които материално и формално и съответстват и са създадени за запазване на правна сигурност. Този принцип – на правовата държава, означава и това, че основите правовия ред, заложи в Конституцията на Република България, са в еднаква степен задължителни и за трите власти – законодателна, изпълнителна и съдебна, както е посочено и в мотивите към Решение No.22/10.12.1996г.

Така приетите изменения са противоконституционни, защото са приети в нарушение на процедурните правила на Народното събрание за извършване на законотворческа дейност и са в пряко нарушение на баланса на трите вида власти, баланс, олицетворяван от Президентската институция и в този смисъл се явяват в противоречие на

- член 8 от Конституцията на Република България, постановяващ принципа на разделение на властите;

- член 92, алинея 1 от Конституцията на Република България, който постановява принципа, че Президентът е държавен глава, олицетворяващ единството на нацията;

- член 98, алинея 7 от Конституцията на Република България, който постановява принципа назначаване и освобождава от длъжност и други държавни служители, определени със закон от Президента;

- член 100 от Конституцията на Република България, който постановява принципа на ръководна роля на Президента по отношение на въпроси, касаещи националната сигурност.

Ето защо досежно гореизложено, правим настоящото

ИСКАНЕ:

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По изложените по-горе съображения моля на основание чл. 149 ал.1, т.2 във вр. с чл. 150 от Конституцията на Република България да обявите за противоконституционни измененията на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и в Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, приети от 51-вото Народно събрание на 23.10.2025 г. и обнародвани в бр. № 90 на 28.10.2025 г. на Държавен вестник.

Предлагаме да бъдат конституирани като заинтересовани страни Народното събрание, Президента на република България, Върховния административен съд, Висшия адвокатски съвет, Висшия съдебен съвет, Министерски съвет.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов
Георги Томов Данел
Александър Босилдинев Костаф,
Елия Янков Янков.
Славо Янков Янков
Маргарита Иванова Махаева
Никола Василев Панев
Юлианна Радева Христова

Димитър Воевничев Гурев
Данко Петров Петров
Васил Митков Васил

Георги Христофоров Иванов

Климент Писанков Иванов

Варел Димитров Димитров

Иван Гурев Гурев

Иван Иванов

Димитър Георгиев Димитров

Никола Ангелов Димитров

Константина Везициславова Гурева

Георги Николаев Георгиев

Димитър Димитров Димитров

Ангел Нечков Георгиев

Кръсто Стоянов Врачев

Иван Василев Василев

Иван Георгиев Василев

Коста Георгиев Стоянов

Стоян Николов Таскаков

Иван Василев Таскаков

Ангел Василев Василев

Мисир Василев Василев

Морван Христофоров

Данко Станислав Трън

Петър Василев Петров

Иван Орлан Кемин

Юмана Келдишова Мамеев

Павли Стефанов Пезрев

Итобича Блажевски

Лариса Борисова Сабова

Ститана Иванова Бобчева

Мария Димитрова Мамеев

Иванко Костадинов ПАЗАРОВ

Костарин Иллев Карамански

Храбемирз Ташков, Хитов, Хаймичаров.

Мелин Козимов Михайлов

Бойко Илиев Рашков

Петр Васильев Кочев

Венко Сабурев

Танер Мехмед Али,

Хайри Руднейов Сагунцов -
Селом Али

Хасан Адемов

Омтегхан Хасанов

Хюсни Азем

Павлан Кривчев

Мехмед Салим

Ахмед Вранцев

Рамазан Ахмедов

Кривичев Кривичев

Tabach Hungerob

1